

Infektioepidemiologian ja -torjunnan osasto

Tartuntatautilääkärin kommentit

Kommentit käsittelevät ajankohtaisia tapahtumia Suomen infektioautitilanteesta ja perustuvat niiltä osin tartuntatautirekisterin lukuihin. Tartuntatautilääkäri kommentoi myös merkittäviä tapahtumia ulkomailta, joiden katsotaan vaikuttavan mm. matkailijoiden terveyteen. Tilanne kommentoitu 03.06.2008.

På svenska (om ungefär en vecka)

Hepatiitti A -epidemia latvialaisesta ravintolasta

Riikalaiseen ravintolaan yhdistetyssä hepatiitti A – epidemiassa maaliskuussa 2008 sairastui yli 40 ihmistä. Indeksiksi ja tartunnanlähteeksi epäillään ravintolan työntekijää, joka sairastui akuuttiin hepatiitti A:n maaliskuun lopulla. Huhtikuun aikana sairastui 6 muuta ravintolan työntekijää ja 37 asiakasta. Suurin osa sairastuneista on ollut 18–29-vuotiaita miehiä. Tämä johtunee siitä, että ravintolassa voi katsoa urheilukanavia isoilta televisioruuduilta. Ravintola suljettiin 22.4.

Hepatiitti A:n ilmaantuvuus vaihtelee Euroopan maissa paljon. Latviassa se on noin 6,3/100 000. Suomessa vuonna 2007 tartuntatautirekisteriin ilmoitettiin 17 hepatiitti A -tapausta (ilmaantuvuus 0,3/100 000). Eniten tapauksia (8) todettiin 15-29-vuotiailla. Tartunnoista seitsemän oli saatu ulkomailta, kuusi Suomesta ja neljän tapauksen tartuntamaata ei ilmoitettu.

Suomessa ilmaantuvien samantyyppisten tilanteiden varalta KTL:n ohjeita löytyy oheisesta linkistä.

Lisätietoa:

<http://www.ktl.fi/portal/2001>

<http://www.eurosurveillance.org/ViewArticle.aspx?ArticleId=18871>

Kurkkumätää Norjassa ja Iso-Britanniassa

Maalis–huhtikuussa Lontoossa on todettu 2 kurkkumätätapausta. Ensimmäinen sairastunut oli 17-vuotias tyttö, joka oli saanut asianmukaiset differiarokotteet. Nielunäytteessä kasvoi *Corynebacterium ulcerans*, kanta oli toksiinia tuottava. Kissat ja koirat voivat olla *C. ulcerans*in kantajia. Kyseisessä tapauksessa lemmikkieläimen nielunäyte oli kuitenkin negatiivinen. Toinen sairastunut oli rokottamaton kouluikäinen lapsi, jonka nielunäytteessä kasvoi toksiinia tuottava *Corynebacterium diphtheriae*. Lapsi ehti menehtyä ennen kuin nielunäytteen vastaus oli käytettävissä. Tartunnanlähde ei ole tiedossa.

Oslossa kurkkumätään sairastui äiti ja 2 lasta, jotka olivat edeltävästi matkustaneet äidin kotimaassa Latviassa. Lapset olivat rokottamattomia. Kaikki toipuivat hoidon myötä.

Suomessa on todettu 90-luvulla 11 kurkkumätätartuntaa. Viimeisimmät tartunnat ovat vuodelta 2001, jolloin todettiin 2 tapausta. Kaikki tartunnat ovat olleet peräisin joko Venäjän matkalta tai sairastuneella on ollut läheinen kontakti Venäjällä asuvaan henkilöön. Latviassa ja Pietarin alueella todetaan edelleen vuosittain n. 20–40 kurkkumätätapausta.

Lisätietoja:

<http://www.hpa.org.uk/hpr/archives/2008/news1908.htm#diph>

<http://www.hpa.org.uk/hpr/archives/2008/news1508.htm#culcerans>

Verenvuotokuumetta Turkissa ja Venäjällä

Viime kuukausina on Turkissa ja Venäjällä todettu Krimin-Kongon verenvuotokuumetta. Muutamia kuolemantapauksiakin on ollut. Turkissa tautia on todettu Sivasin ja Samsunin maakunnissa ja Venäjällä Kalmykiassa, Stavropolissa ja Ingušsiassa.

Aiheuttaja kuuluu Bunya -virusten heimoon ja todettiin ensimmäistä kertaa Krimin alueella v. 1944. 1969 saman viruksen todettiin aiheuttaneen ison epidemian Kongossa.

Virusta esiintyy Itä-Euroopassa, Lähi-idässä, Afrikassa ja Aasiassa. Puutiaiset toimivat viruksen isäntinä ja vektorina. Virustartunta tapahtuu yleensä punkin pureman välityksellä, mutta se voi tarttua pelkästä punkin käsittelystä. Tauti voi tarttua myös ihmisestä toiseen veren tai muiden eritteiden välityksellä. Taudin itämisäika on 1–3 vrk ja oireina on korkea kuume, pahoinvointi, lihaskivut, oksentelu. Kuolleisuus on jopa 30 %. Turkissa on viimeisen viiden vuoden aikana menehtynyt Krimin-Kongon verenvuotokuumeeseen 94 henkilöä. Tautiin ei

ole olemassa rokotetta. Punkeilta suojautuminen endeemisellä alueella on tärkeää.

Lisätietoja:

www.promedmail.org/pls/otn/f?p=2400:1001:1477314985411824::NO::F2400_P1001_BACK_PAGE,F2400_P1001

Norovirusepidemia hiljalleen asettumassa

Tartuntatautirekisterin lukujen mukaan tämän kevään noro-epidemia on ollut hieman viimevuotista rauhallisempi. Tammi-huhtikuussa 2007 raportoitiin yhteensä noin 2300 norotapausta, tänä vuonna samaan aikaan tapauksia raportoitiin 1770. Toukokuussa tapausmäärä oli viimevuotiseen tapaan selvästi laskussa. Yksittäisiä pienempiä epidemioita on edelleen esiintynyt mm. kouluissa, päiväkodeissa ja ravintoloissa.

Uusi ohje Clostridium botulinum -tapausten ja niiden epäilyjen varalta

Kansanterveyslaitoksen julkaisujen C-sarjassa on ilmestynyt uusi ohje toimenpiteiksi Clostridium botulinum -tapausten ja niiden epäilyjen varalta. Ohje on tarkoitettu ensisijaisesti tartuntataudeista vastaavien tahojen, elintarvikevalvonnan ja kliinisen mikrobiologian laboratoriodien käyttöön. Ohjeessa on lyhyt kuvaus botulismin kliinisistä oireista ja taudin eri muodoista. Laboratoriodiagnostiikka ja näytteiden otto ja lähettäminen tutkittavaksi on kuvattu yksityiskohtaisesti, mukana on myös näytelähete käytettäväksi lähetettäessä näytteitä tutkittavaksi. Ohjeessa on myös kuvattu antitoksiinin käyttö botulismin hoidossa ja sen tilaaminen tautitapauksia epäiltäessä.

Toimenpideohje botulismitapausten varalta on tehty yhteistyössä Kansanterveyslaitoksen, Helsingin Yliopiston ja Elintarviketurvallisuusviraston kanssa.

http://www.ktl.fi/attachments/suomi/julkaisut/julkaisusarja_c/2008/2008c05.pdf

Taru Finnilä

Laura Pakarinen

Tartuntatautilääkärit

Kansanterveyslaitos, Infektioepidemiologian ja -torjunnan osasto

Mannerheimintie 166,

00300 Helsinki

Puh. (09) 4744 8557

Faksi (09) 4744 8468

Sähköposti etunimi.sukunimi@ktl.fi

[Kommentti 09.05.2008 Aasian enterovirus 71 -epidemia](#)

[Kommentti 29.04.2008 Euroopan tuhkarokkoepidemat jatkuvat](#)

[Kommentti 28.03.2008 Denguekuumetta Rio de Janeirossa](#)

[Kommentti 22.02.2008 Influenssaa ja RS-virusta edelleen liikkeellä](#)

[Kommentti 18.01.2008 Oseltamiviiriresistenssiä Euroopassa](#)

[Kommentti 20.12.2007 Influenssatilanne ja Ebolaa Ugandassa](#)

[Kommentti 23.11.2007 Rabiestapauksia ja Clostridium difficile](#)

[Kommentti 29.10.2007 Lisää Chikungunya ja mm. Shigellaa Tanskassa ja Australiassa](#)

[Kommentti 5.9.2007 Chikungunya-virus -epidemia Italiassa](#)

[Kommentti 24.8.2007. Mm. Salmonellaa rippijuhlista ja formuloista](#)

[Kommentti 31.7.2007 Suomalainen matkailija sairastui legionelloosiin Bulgarian...](#)

[Kommentti 28.6.2007 Matkustuskausi lisää legionelloosin mahdollisuutta](#)

[Kommentti 5.6.2007 Streptokokkibakteerin aiheuttamat vakavat infektiot ovat lisääntyneet](#)

[Kommentti 10.4.2007 Talven influenssa hiipumassa, norovirustapauksissa lievää laskua](#)

[Kommentti 16.2.2007 Influenssa on jo Suomessa, Norovirusepidemia jatkuu ja Phuketin legionellaepidemia ohi](#)